

Opvissen van het Verleden

onroerend
**erf-
goed**

de bijdrage van kustvisserij aan de archeologische kennis
over de Noordzee: overzicht en oproep

Vissen in het Verleden
Auditorium InnovOcean Site, Wandelaarkaai 7
B-8400 Oostende

Ine Demerre, Sven Van Haelst & Marnix Pieters
Onroerend Erfgoed

Vissers en boeren versus archeologie, boomkorvissen enorme impact op de bodem

overzicht

1. Vondsten in de netten: in de kuil van de korre
2. Blijven haperen met netten op bepaalde plaatsen
3. Vissers actief inschakelen om archeologisch of paleontologisch materiaal te vinden
4. Kennis van de zee

1. Vondsten in de netten: in de kuil van de korre

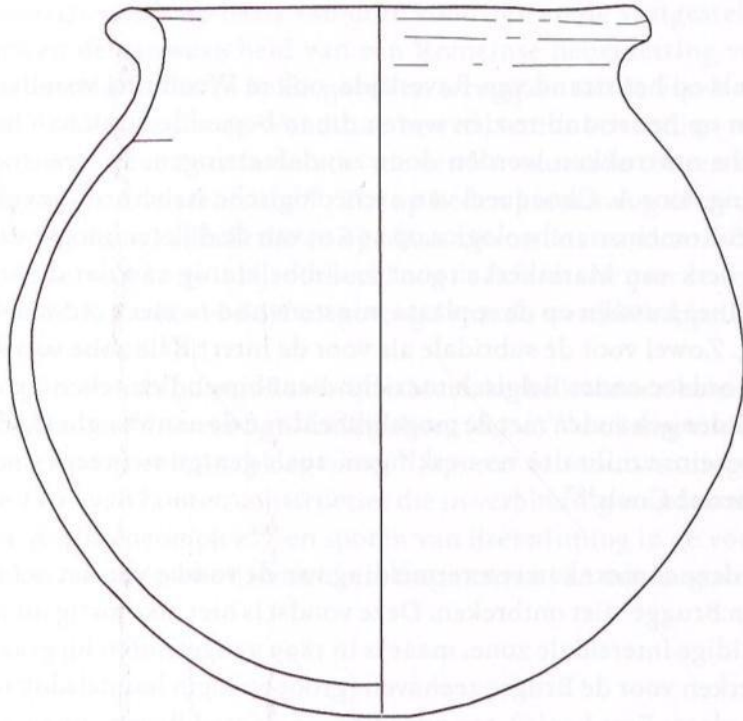
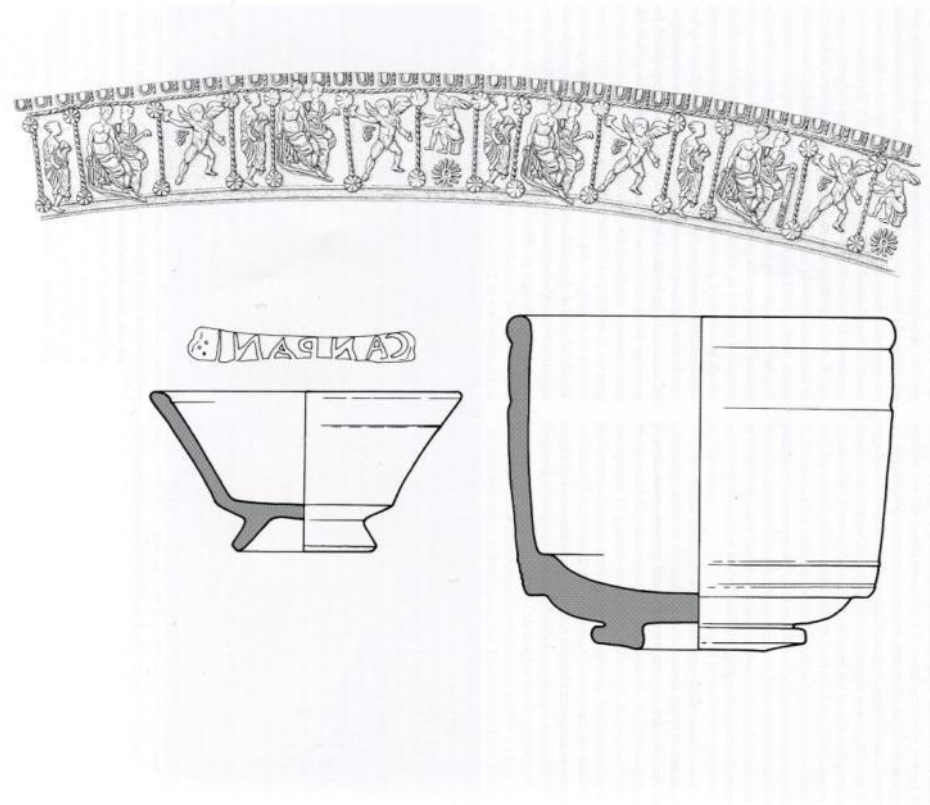

FIG. 10 Een intacte kookpot in aardewerk met donkere kern aangetroffen op de Ravelingen door Rudy Barbaix. Schaal 1:3.
An intact cooking pot in greyware with a dark core, found in the zone of the Ravelingen by Rudy Barbaix. Scale 1:3.

M. Vercoutter
J. Vanhoucke
W. Versluys
D. Moeyaert
J. Vandewalle
R. Barbaix
L. Barré
O. Rappé
....
Met dank aan

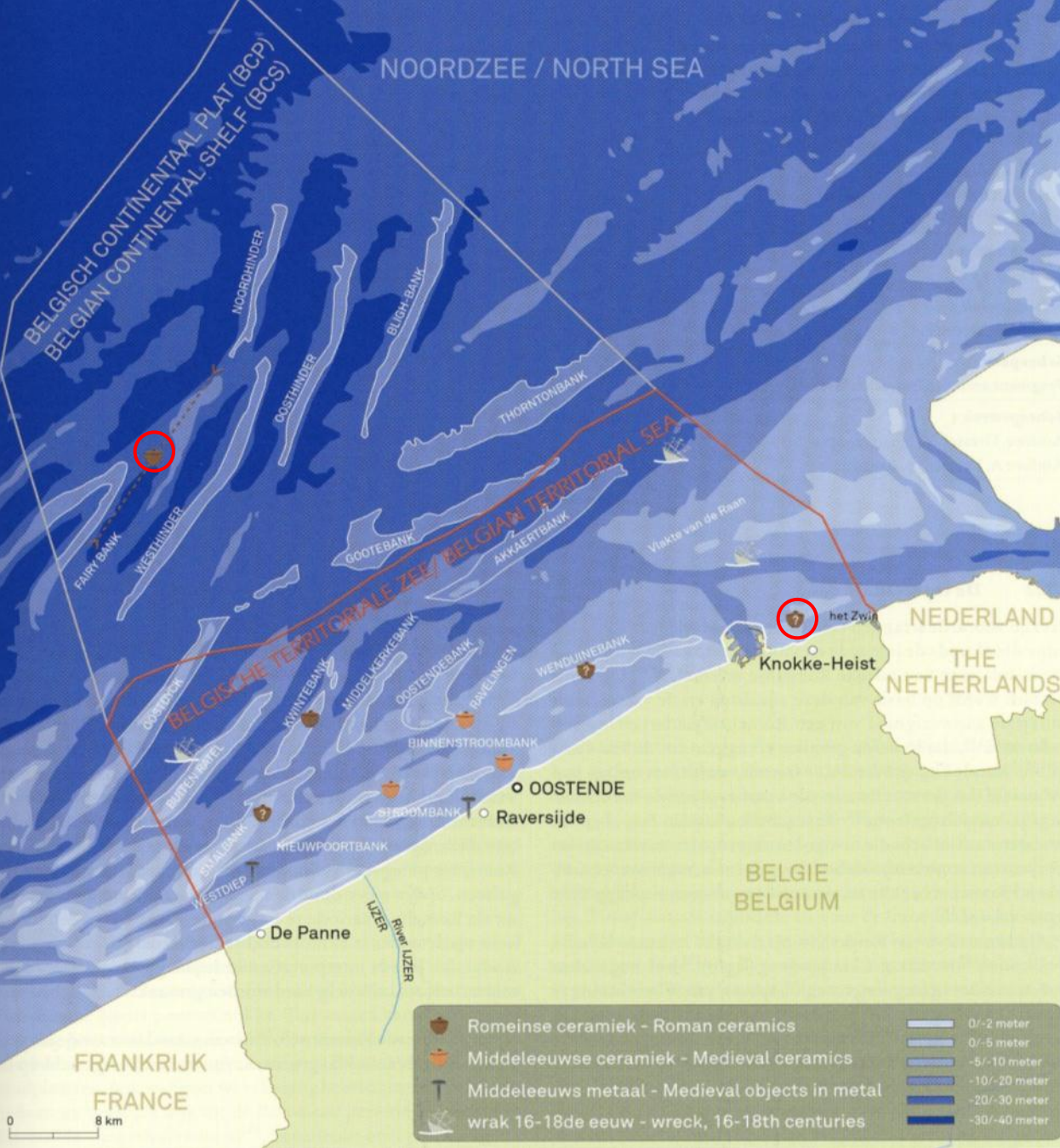
Internationale samenwerking:
ook sleutelbegrip voor visserijvondsten

Mogelijke scheepswrakken uit de Romeinse periode

Scheepswrak	Datering	Localisatie
Scheepswrak 1 Amfoor, Dressel 20, Nieuwpoort Amfoor A, Dressel 20, Brugge	2de helft 1ste eeuw	3 mijl buiten Westhinderbank
Scheepswrak 2 TS, Drag. 37	Late 1ste/vroege 2de eeuw	Voor de kust van Zeebrugge of Heist
Scheepswrak 3 Amfoor B, Dressel 20, Brugge	1ste helft 3de eeuw	Sporen van verblijf in zee
Scheepswrak 4 Fragment amfoor Dressel 20, Nieuwpoort	1ste helft 3de eeuw	Sporen van verblijf in zee
Scheepswrak 5 Amfoor, Dressel 20, Nieuwpoort Amfoor A, Dressel 20, Brugge	2de helft 1ste eeuw	Omgeving Nieuwpoort

kennis over Romeinse
vondsten in BCP:
grotendeels te danken aan
vissers

pot gemeld door R.Barbaix
(Bredene): unieke vondst !

veel fragmenten aan land
maar enige volledige stuk
komt uit zee

FIG. 8 Kaart met de gelokaliseerde vondsten uit het Belgische deel van de Noordzee beneden de laagwaterlijn: Romeins, middeleeuws en 16de/18de eeuw. Deze kaart is gebaseerd op de Kustatlas (Belpaeme K. & Konings Ph. (red.) 2004).

2. Blijven haperen met de netten op bepaalde plaatsen

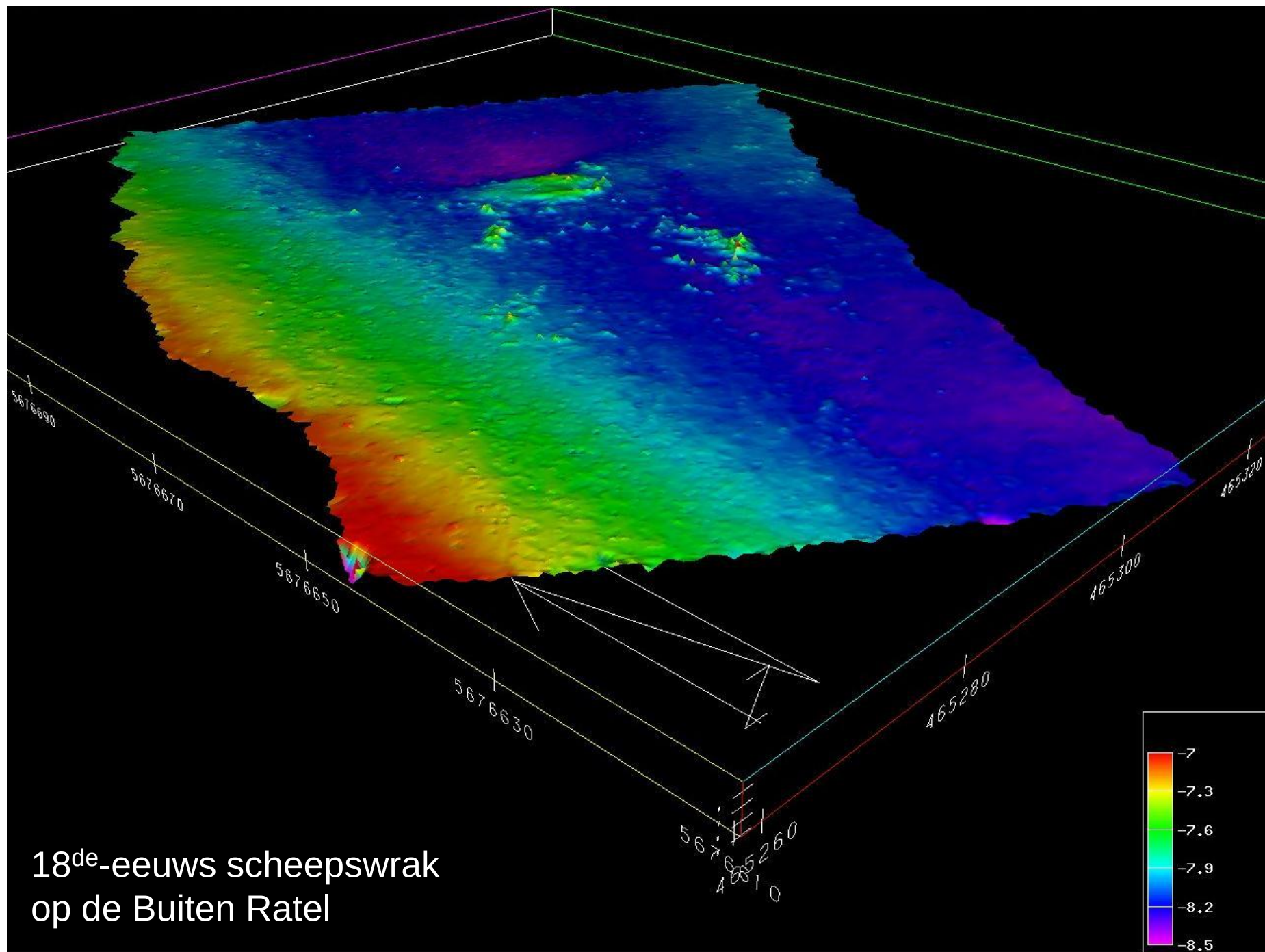
veel wraksites met stukken visnet

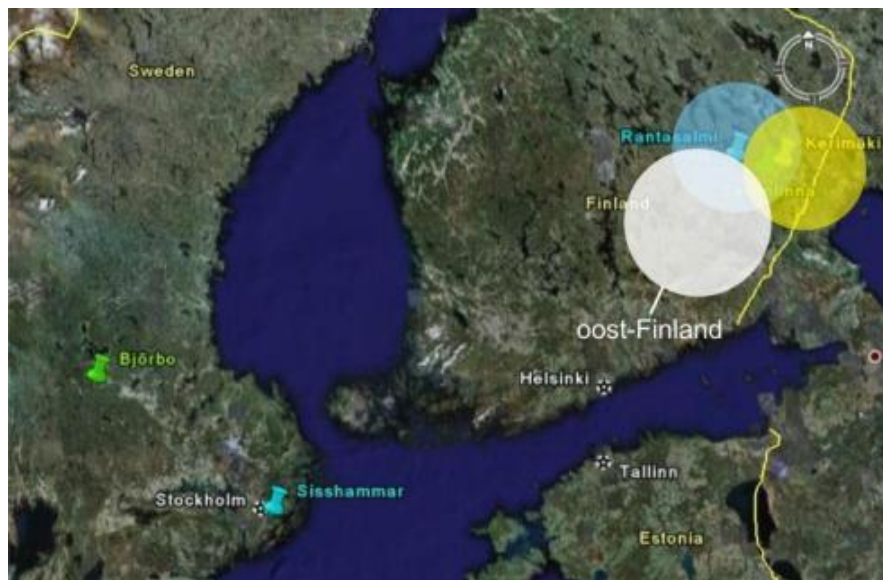
16de eeuwse Zeebrugge-site

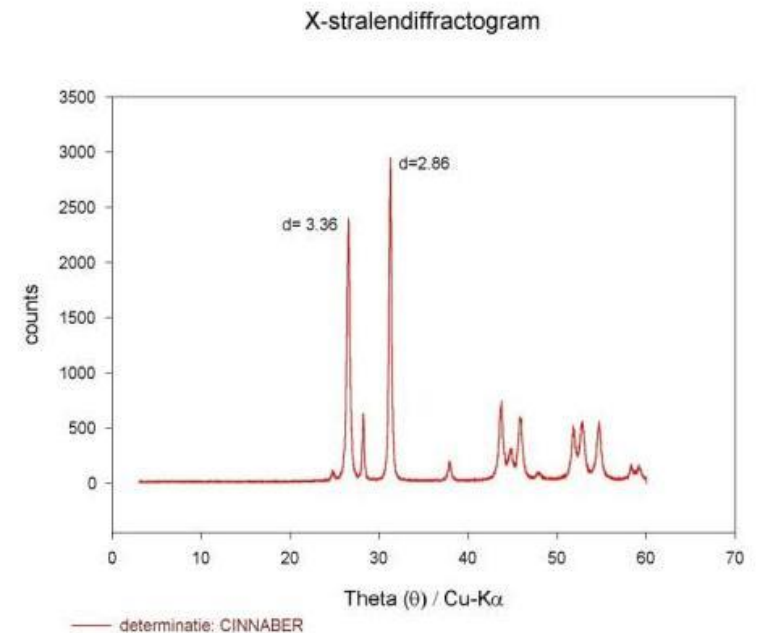
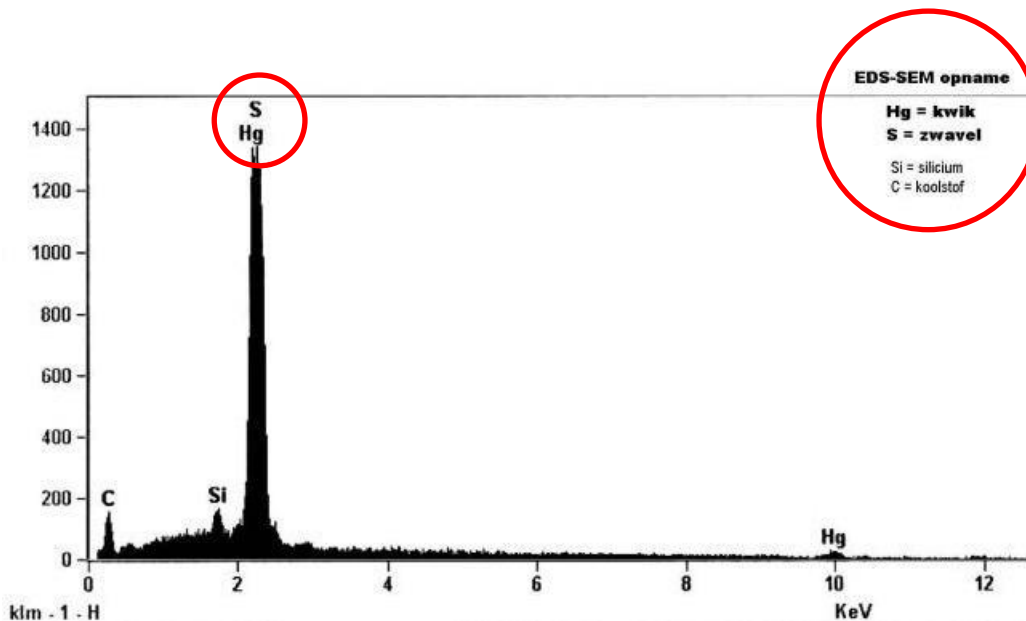

- 3 houten tonnen
- 1 nog met nagels gevuld
- Dendrochronologie
- Datering: 1733 en 1735
- Herkomst: Oost-Finland

- Blok metaal?
- X-stralendiffractogram en SEM-opname
- Kwiksulfide of vermiljoen

Persoonlijke voorwerpen

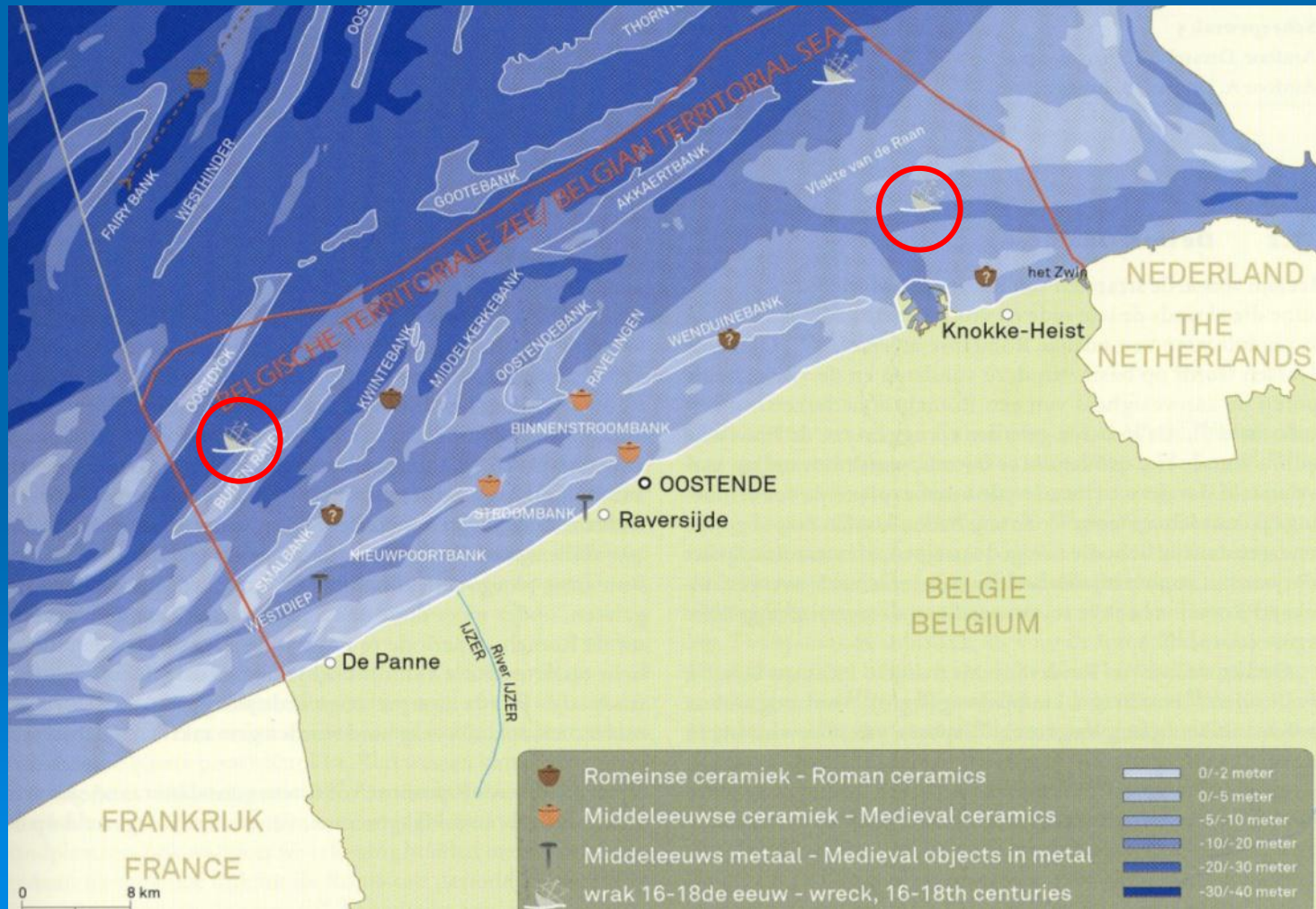
- Gouden zakhorloge
- Vervaardigd: Amsterdam
- Datering: 1741 of 1766
- geschenk?

Besluit

2 van de 3 scheepswraksites ouder dan 1800 gekend dankzij vissers:

Buiten Ratel wrak en Zeebrugge-wrak.

3. Vissers actief inschakelen

Voor het recupereren van archeologisch of paleontologisch materiaal

Colijnsplaat 1970

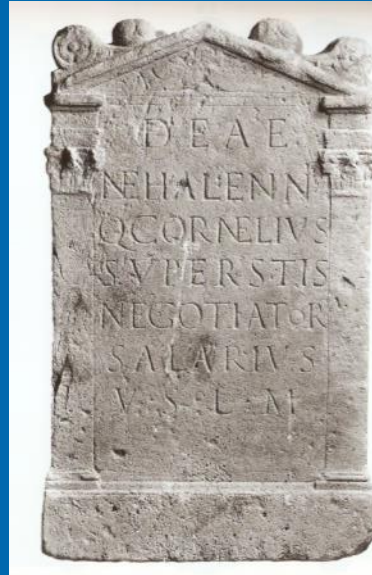
Het gezelschap "Kor en Bot"

Colijnsplaat 1970

- Gevonden door visser
- Toevalsvondst: stenen met Latijnse inscripties
- Met vissers gericht gaan vissen:
resultaat: 300-tal votiefstenen zonder inzicht
in de site

Meer dan 30 ton opgevist

Mammoetschedel uit de Noordzee

Schedel wolharige mammoet
Stier
30 jaar oud
opgevisst voor kust van Hoek
van Holland (Eurogeul)

Oproep: Archeologisch erfgoed in de Noordzee

Ontwikkeling van een efficiënte evaluatiemethodologie en voorstellen tot een duurzaam beheer in België

2013 - 2016

Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie

Vertrekpunt: evenwicht tussen economische noden voor grote projecten
en het engagement om de UNESCO-conventie te implementeren

3 hoofddoelen

1) Technologie / Methodologie

Ontwikkelen methodologie met efficiënte prospectietechnieken
om het aanwezige onderwater erfgoed in de Noordzee correct in te schatten

2) Beleid /beheer

Vorbereiden van een duurzaam beheer van dit onderwater erfgoed
zodanig dat België aan zijn internationale verplichtingen kan voldoen

3) Ontsluiting / Communicatie

Belangengroepen begeleiden met praktische richtlijnen voor de implementatie
van bovenstaande projectdoelen
en algemene bewustmaking voor onderwater erfgoed

Project Partners

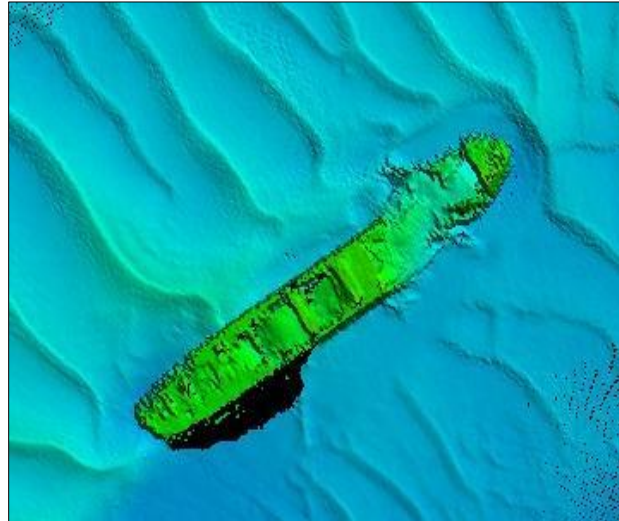
Subcontractors

Belanghebbenden en adviescommissies

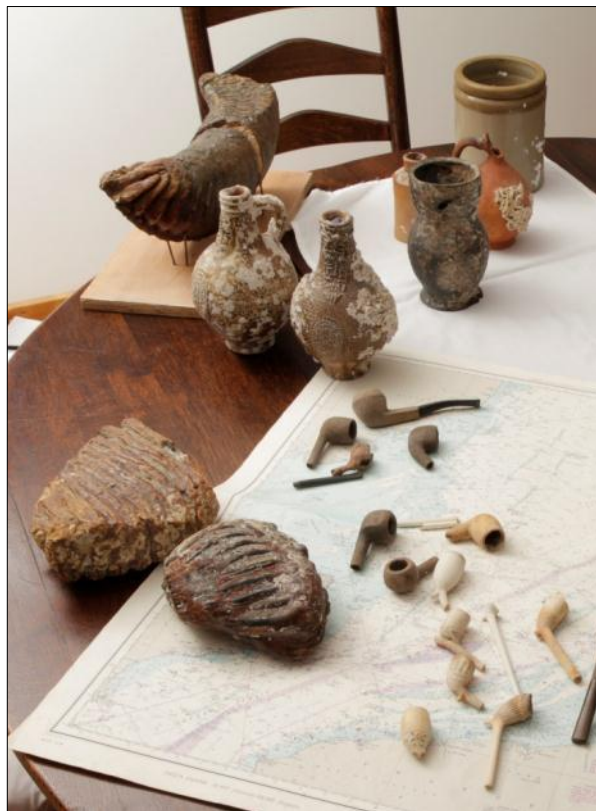
- Overheid
- Mariene industrie
- Visserij
- Havenautoriteiten
- Wetenschappelijke wereld
- grote publiek / sociale sector
- Buitenlandse maritiem erfgoedexperten

Protocolen voor archeologische vondsten

www.sea-arch.be

Marnix.Pieters@rwo.vlaanderen.be
Ine.Demerre@rwo.vlaanderen.be
Sven.VanHaelst@rwo.vlaanderen.be

Vissen in het Verleden
Auditorium InnovOcean Site, Wandelaarkaai 7
B-8400 Oostende